

Téma : **ÚSTNA DUTINA**

–spredú ju ohraničujú = **dva pysky**, z bokov = **líca**, strop tvorí **tvrdé a mäkké podnebie**, na spodku leží **jazyk, ústnou úžinou** smeruje do hltana, sú v nej **zuby** a vyúsťujú **slinné žľazy**

1/ PYSKY

–horný a dolný pysk zvierajú ústnu štrbinu, stýkajú sa v kútikoch = vyúsťujú slinné pyskové žľazy

–HD = **MULEC**, OŠÍPANÁ = **RYPÁK**, KOŇ = **PAPULA, HUBA, PYSK**,

2/ LÍCA

–ohraničujú ústnu dutinu z bokov

–koža + v strede svalová vrstva = mimické a žuvacie svaly+ kutánná sliznica

–na sliznici vyúsťujú lícne slinné žľazy

Sliznica ktorá prechádza z líc, pyskov a tvrdého podnebia má výbežky čeľustných a rezákových kostí = **DASNÁ**. Tu sa sliznica pevne spája s okostnicou a okolo zubného krčka vytvára **VAL**. Tým uzatvorí vstup do zubného lôžka. Pri HD sliznica na tele medzičeľustných kostí hrubne a hypertrofuje tak na tuhú **DENTÁLNU DOSKU / PLATNIČKU /**

3/ TVRDÉ PODNEBIE

–podnebné výbežky čeľuste a podnebných kostí tvoria kostný podklad tvrdého podnebia, sliznica je nepohyblivá, mediálne ňou prechádza **PODNEBNÝ ŠEV**,

–po bokoch vybieha v ploché hrebene = **PODNEBNÉ LIŠTY**. Voľné konce líšt smerujú k hltanu

= zabraňujú vypadávaniu krmiva

–kôň = 16 – 18, HD = 15 – 19, ošípaná 20 – 22

4/ MAKKÉ PODNEBIE

–je pokračovaním tvrdého podnebia a zasahuje až do hltana,

–základ podnebný val + sliznica s podnebnými slinnými žľazkami. Voľný okraj tvorí **PODNEBNÝ OBLÚK**, z ktorého vybieha pri ošípaných zreteľný **ČAPIK**, ale u prežúvavcov je len naznačený

–kôň má mäkké podnebie pomerne dlhé, takže v čase pokoja trvale uzatvára ústnu dutinu

5/ ÚSTNA ÚŽINA

–je medzi mäkkým podnebím a koreňom jazyka

–vedie do hltana

6/ JAZYK

–pohyblivý svalnatý orgán, pri pití, prijímaní a spracovaní krmiva, hltaní

–**CHUŤOVÉ + HMATOVÉ ORGÁNY**

–**a/ KOREŇ** = do neho vrasť jazyka **b/ TELO c/ HROT** = najpohyblivejšia časť

–hrot sa pripája k spodine úst, pri prechode do tela, slizničnou riasou = **UZDIČKOU JAZYKA / HD – dvojité /**

–Po stranách uzdičky je **PODJAZYKOVÁ BRADAVKA** = vyúsťujú vývody **PODJAZYKOVÝCH A PODČELUSTNÝCH SLINNÝCH ŽLIAZ**

–povrch jazyka pokrýva kutánná sliznica = na spodine jazyka jemná a hladká, po bokoch hrubšia a na chrbte jazyka hrubá, pod sliznicou jazyka sú uložené **JAZYKOVÉ SLINNÉ ŽĽAZY**

–na povrchu jazyka sú štyri druhy **SLIZNIČNÝCH BRADAVIEK**

–**a/ NITKOVITÉ** = tenké hrotité výčnelky, najmä na chrbte jazyka, mechanické spracovanie krmiva a HD pri pasení trhať porast /vysoké, zahrotené, zrohovatené /

–**b/ HUBOVITÉ** / HD ich nemá /, **c/ OHRADENÉ** / kruhová brázda, nízky slizničný val / = HD 8-17, ovca 18-28, kôň a ošípaná 2 / na každej strane, **d/ LÍSTKOVITÉ** = 2, kôň oválny tvar, 2cm vysoké, povrch plytké priečne zárezy, prežúvavcoch chýbajú, zakrpatené

–v epitely **CHUŤOVÉ POHÁRIKY**

–v sliznici jazyka = **RECEPTORY HMATOVÉHO ZMYSLU**

7/ MANDLE = miazgové uzlíky a hlienové žliazky, najvýraznejšie po bokoch jazyka a v mäkkom podnebí, tvorba **LYMFOCYTOV**, zachytávanie **CHOROBOPLODNÝCH ZÁRODKOV**

- Lymfocyty sú druh bielych krviniek, presnejšie agranulocytov. Sú po neutrofilných granulocytoch najrozšírenejším typom bielych krviniek. Vyskytujú sa hlavne v miazge a vo všetkých orgánoch miazgovej sústavy. Majú veľké jadro, ktoré vyplní takmer celú bunku.

ÚSTNA DUTINA A ZUBNÝ VZOREC HD

<https://garden-sk.desigusxpro.com/krs/soderzhani/zuby-korovy.html>